

Innst. 21 S

(2015–2016)

Innstilling til Stortinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Dokument 8:127 S (2014–2015)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Arild Grande, Marianne Aasen, Jonas Gahr Støre, Rigmor Aasrud, Kari Henriksen, Ruth Grung og Tor Arne Bell Ljunggren om en systematisk og langsiktig nasjonal plan for freds- og menneskerettighetssentrene

Til Stortinget

Sammendrag

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en systematisk og langsiktig nasjonal plan for freds- og menneskerettighetssentrene i hele Norge.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Christian Tynning Bjørnø, lederen Trond Giske, Martin Henriksen, Tone Merete Sønsterud og Marianne Aasen, fra Høyre, Henrik Asheim, Norunn Tveiten Benestad, Kent Gudmundsen og Kristin Vinje, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad og Bente Thorsen, fra Kristelig Folkeparti, Anders Tyvand, fra Senterpartiet, Anne Tingelstad Wøien, fra Venstre, Iselin Nybø, og fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, viser til Representantforslag 127 S (2014–2015) om en systematisk og langsiktig nasjonal plan for freds- og menneskerettighetssentrene.

Komiteen deler forslagsstillernes syn på at freds- og menneskerettighetssentrene er viktige samsfunnsinstitusjoner som bidrar med verdifull forskning, dokumentasjon og formidling. Komiteen mener det er viktig, spesielt i en tid med økende fremmedfrykt, antisemittisme og rasisme, at barn og unge får kunnskap og innsikt i erfaringene fra annen verdenskrig, kunnskap om norsk krigshistorie, holocaust og den nasjonalsosialistiske ideologien. Freds- og menneskerettighetssentrene fremstår som viktige læringsarenaer og utgjør et verdifullt bidrag til dette arbeidet.

Komiteen viser til at det er etablert freds- og menneskerettighetssentre i flere deler av landet. I tillegg til sentre og museer drevet av offentlige myndigheter, er det etablert sentre som er eiet og drevet av private organisasjoner. Disse sentrene er organisert som private stiftelser, og arbeider på ulike måter med dokumentasjon, forskning og formidling innenfor områdene demokrati, fred og menneskerettigheter, fangehistorie og folkemord. I dag mottar syv slike sentre støtte fra Kunnskapsdepartementet. Komiteen viser til at sentrene har ulike geografiske nedslagsfelt, og at sentrene berører ulike tematikk som er definert av stiftelsene selv. Mens noen har definerte, nasjonale oppgaver, har andre et regionalt nedslagsfelt og driver virksomhet knyttet til formidling med en tydelig forankring i senterets fysiske lokaler.

Komiteen mener det er viktig at sentrene har stor grad av forutsigbarhet og gode økonomiske rammevilkår, slik at de har et godt grunnlag for sitt videre arbeid.

Komiteen mener det både er riktig og viktig at stiftelsene får beholde sin autonomi, og at de også i fremtiden bør stå fritt til å velge arbeidsmetoder og arbeidsform ut fra egne særtrekk og lokale og regionale forhold der de er lokalisert. En langsiktig, nasjonal plan for disse sentrene vil kunne representere en

sterkere grad av statlig styring som verken vil være ønskelig eller mulig å følge opp, fordi staten ikke har styringsrett overfor private stiftelser. Samtidig vil komiteen understreke at staten har et overordnet ansvar for politikken knyttet til freds-, dokumentasjons- og formidlingsarbeidet, og at stiftelsene som mottar støtte, naturlig bør inngå som en vesentlig del av dette arbeidet. Det kan være behov for en langsiktig strategi for statens innsats på dette området og retningslinjer for statens finansielle bidrag til stiftelsene som arbeider innenfor dette feltet.

På denne bakgrunn fremmer komiteen følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en strategi for statens innsats hva gjelder freds-, dokumentasjons- og formidlingsarbeidet, samt retningslinjer for statens finansielle bidrag til stiftelsene som arbeider med dette og mottar støtte.»

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

Stortinget ber regjeringen utarbeide en strategi for statens innsats hva gjelder freds-, dokumentasjons- og formidlingsarbeidet, samt retningslinjer for statens finansielle bidrag til stiftelsene som arbeider med dette og mottar støtte.

II

Dokument 8:127 S (2014–2015) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Arild Grande, Marianne Aasen, Jonas Gahr Støre, Rigmor Aasrud, Kari Henriksen, Ruth Grung og Tor Arne Bell Ljunggren om en systematisk og langsiktig nasjonal plan for freds- og menneskerettighetssentrene – vedlegges protokollen.

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 13. oktober 2015

Trond Giske

leder

Anders Tyvand

ordfører